

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет у справах ветеранів та осіб з інвалідністю

Р І Ш Е Н Н Я

від 10 квітня 2019 року

Про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо гуманітарної допомоги (реєстр. № 10038 від 12.02.2019)

Розглянувши проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо гуманітарної допомоги (реєстр. № 10038 від 12.02.2019), поданий Кабінетом Міністрів України, Комітет зазначає наступне.

Законопроектом вносяться зміни до законів України «Про гуманітарну допомогу» та «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів».

I. Змінами до Закону України «Про гуманітарну допомогу» пропонується:

1) встановити, що функції і повноваження щодо визнання товарів гуманітарною допомогою будуть здійснювати:

а) щодо вантажу вагою понад 10 тонн - Комісія з питань гуманітарної допомоги, яку планується створити при Кабінеті Міністрів України. Положення про Комісію та її персональний склад затверджується Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 553 від 22.03.2000, при Кабінеті Міністрів України функціонувала Комісія з питань гуманітарної допомоги (з 2000 р. по січень 2013 р.). У зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства фінансів України, Міністерства економічного

розвитку і торгівлі України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів» № 5463-VI від 16.10.2012, у 2013 році повноваження цієї Комісії було покладено на Мінсоцполітики;

б) щодо вантажу вагою до 10 тонн - обласні, Київська міська державні адміністрації (наразі зазначені органи визнають гуманітарною допомогою вантаж вагою до 3 тонн);

2) розширити перелік органів виконавчої влади та відомств, позиції яких враховуються Комісією з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України при прийнятті рішень. Зокрема, пропонується додатково включити Міністерство оборони України, Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерство ветеранів України, СБУ (зміни до ст.4).

На даний час Мінсоцполітики приймає рішення за погодженням із МОЗ, Мінекономіки, Мінфіном, Міністерством внутрішніх справ України, Державною фіскальною службою України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, органами Національної поліції, Національним банком України;

3) запровадити механізм, за якого:

а) гуманітарна допомога буде надходити від одного донора на адресу одного отримувача;

б) отримувач гуманітарної допомоги зі статусом юридичної особи зможе передати гуманітарну допомогу лише фізичним особам, які її потребують (зміни до статті 3).

На сьогодні набувач гуманітарної допомоги зі статусом юридичної особи може передавати гуманітарну допомогу іншому набувачу зі статусом юридичної особи, тобто виступати посередником;

4) виключити підприємства громадських організацій ветеранів війни та праці із отримувачів та набувачів гуманітарної допомоги (зміни до ст.1).

На думку Комітету, для підприємств ветеранів війни має бути збережений статус отримувачів і набувачів гуманітарної допомоги;

5) включити до отримувачів гуманітарної допомоги представництва неурядових організацій інших держав, міжнародних неурядових організацій, іноземних урядових організацій в Україні (зміни до ст.1).

У Єдиному реєстрі отримувачів гуманітарної допомоги вже зареєстровані ряд міжнародних неурядових організацій (Фонд Народонаселення ООН в Україні) та представництва неурядових організацій інших держав (представництво Норвезької Ради у справах біженців в Україні, Представництво іноземної неурядової організації Мерсі Корпс (Mercy Corps) в Україні тощо);

б) виключити норму щодо можливості визнання гуманітарною допомогою таких підакцизних товарів як аудіо- та відеотехніки, шоколаду, меблів, медико-соціального обладнання (зміни до ст. 6).

На даний час ці товари не є підакцизними, тобто вони будуть визнаватися гуманітарною допомогою на загальних підставах. Згідно ст. 215.1 Податкового Кодексу України до підакцизних товарів належать: спирт; тютюнові вироби; пальне; автомобілі легкові, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли, транспортні засоби, призначені для перевезення 10 осіб і більше, транспортні засоби для перевезення вантажів; електрична енергія;

7) упорядкувати, доповнити і привести у відповідність до законодавства норми, якими визначаються органи та умови, за яких автомобілі (підакцизні товари), визнаються гуманітарною допомогою (зміни до ст. 6), а саме:

- назву органів виконавчої влади визначено згідно їх назв у положеннях, також перелік доповнено іншими органами, які можуть отримувати автомобілі - Міноборони, МОЗ, дитячі будинки сімейного типу, органи місцевого самоврядування (для органів місцевого самоврядування можуть бути передані машини для прибирання снігу, перевезення сміття тощо);

- слова «автомобілі швидкої допомоги, легкові автомобілі спеціального призначення» замінено словами «транспортні засоби спеціального призначення та спеціалізованого призначення».

У Законі України «Про автомобільний транспорт» вживаються такі терміни:

транспортний засіб спеціального призначення - транспортний засіб, який призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення дітей, осіб з інвалідністю, пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, спеціалізований санітарний автомобіль екстреної медичної допомоги, автомобіль інкасації, ритуальний автомобіль тощо) та має спеціальне обладнання (таксі, броньований, обладнаний спеціальними світловими і звуковими сигнальними пристроями тощо);

транспортний засіб спеціального призначення - транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежний, автобетономішалка, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, для транспортування сміття та інших відходів, технічна допомога, автомобіль прибиральний, автомобіль-майстерня, радіологічна майстерня, автомобіль для пересувних телевізійних і звукових станцій тощо);

8) встановити, що Комісія з питань гуманітарної допомоги при Кабінеті Міністрів України буде здійснювати моніторинг (а не контроль, як передбачено сьогодні для Мінсоцполітики) за отриманням, розподілом і використанням за цільовим призначенням гуманітарної допомоги.

Натомість, Комітет акцентує увагу на необхідності не тільки збереження, а й посилення контролю за отриманням, розподілом і використанням за цільовим призначенням гуманітарної допомоги. Потребує також законодавчого врегулювання питання встановлення відповідальності за використанням гуманітарної допомоги не за цільовим призначенням.

На сьогодні, статтею 12 Закону України «Про гуманітарну допомогу» передбачено таке:

а) «Особи, винні у порушенні законодавства про гуманітарну допомогу, несуть відповідальність згідно із законами України. Порушеннями законодавства про гуманітарну допомогу, що тягне за собою кримінальну або адміністративну відповідальність згідно з законом, є, зокрема: використання гуманітарної допомоги не за цільовим призначенням; використання гуманітарної допомоги з метою отримання прибутку».

Проте, ні Кримінальним кодексом України, ні Кодексом України про адміністративні правопорушення не визначено відповідальність за вказані правопорушення;

б) «отримувачі гуманітарної допомоги, які допустили порушення законодавства про гуманітарну допомогу, за рішенням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, виключаються з Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги».

На думку Комітету, зазначену норму доцільно доповнити нормою про сплату отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги всіх податків та зборів у разі використання її не за цільовим призначенням або використання з метою отримання прибутку;

9) викладаються у новій редакції абзаци другий і третій статті 6 Закону, згідно з якими гуманітарною допомогою можуть визнаватися, зокрема:

- «транспортні засоби, що надходять у період проведення АТО/Заходів».

На сьогодні гуманітарною допомогою визнаються транспортні засоби лише для отримання і використання Збройними Силами України, іншими військовими формуваннями для забезпечення та здійснення АТО/Заходів;

- «транспортні засоби спеціального та спеціалізованого призначення (крім таксі, автомобілів інкасації та ритуальних автомобілів) для МВС, Нацполіції, ЗСУ, СБУ, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби з надзвичайних ситуацій, МО, МОЗ, Держприкордонслужби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України»;

- «транспортні засоби спеціального та спеціалізованого призначення (крім таксі, автомобілів інкасації та ритуальних автомобілів) для закладів охорони здоров'я та органів місцевого самоврядування».

II. Змінами до ст.3.2. Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» передбачається:

1) встановити, що вимоги відповідності екологічним нормам (з 2016 року – це «Євро- 5», а з 2020 року – це «Євро- 6») не поширюються:

а) на транспортні засоби, які ввозяться на митну територію України у період проведення АТО/Заходів.

На думку Комітету, така законодавча ініціатива потребує доопрацювання, оскільки за такої редакції, з дня набрання чинності цим

Законом до закінчення Заходів, на митну територію України без дотримання вимог екологічних норм можна буде ввезти будь-який автомобіль;

б) транспортні засоби спеціального та спеціалізованого призначення (крім таксі, автомобілів інкасації та ритуальних автомобілів), визначені абзацом другим частини другої статті 6 Закону України «Про гуманітарну допомогу», які визнано в установленому порядку гуманітарною допомогою;

2) вилучити норму, якою передбачено, що на митну територію України без дотримання вимог екологічних норм ввозяться транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту для використання у виробництві продукції оборонного призначення, якщо замовником такої продукції є державний замовник, визначений Кабінетом Міністрів України та/або для експлуатації таким замовником, що класифікуються за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 8701 30 00 00, 8703 33 (крім 8703 33 11 00), 8704 (крім товарних підкатегорій 8704 10 10 10, 8704 21 10 00, 8704 22 10 00, 8704 23 10 00, 8704 31 10 00, 8704 32 10 00 та товарної категорії 8704 10 90).

Міністерство інфраструктури України, Міністерство фінансів України, Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, Міністерство юстиції України, Державна фіскальна служба України повідомляють про відсутність пропозицій до законопроекту.

Міністерство охорони здоров'я України надає низку зауважень і пропозицій. Зокрема, пропонує:

- визначити поняття, які використовуються у законопроекті, а саме: «соціальна незахищеність» та «гуманні мотиви»;

- внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині запровадження штрафу за ввезення в Україну гуманітарної допомоги з вичерпаним терміном придатності та неналежної якості;

- виключити «із тексту Закону України «Про гуманітарну допомогу» слова «Товариства Червоного Хреста України» та його обласних організацій у зв'язку із можливими зловживаннями (здійснюється розслідування у кримінальних провадженнях щодо посадових осіб зазначеної організації) та її співзвучності з міжнародною організацією, що може вводити в оману надавачів та отримувачів допомоги».

Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи пропонує, зокрема, зберегти норму щодо здійснення спеціально уповноваженим органом з питань гуманітарної допомоги повноважень щодо контролю за отриманням, розподілом, використанням за цільовим призначенням гуманітарної допомоги.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловлює низку зауважень, зокрема такі:

- у пояснювальній записці до законопроекту «не міститься обґрунтування щодо вилучення зі ст. 3-2 Закону України «Про деякі питання

ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» положень, відповідно до яких «дія статей 1 і 2 цього Закону не поширюється на транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України в митному режимі імпорту для використання у виробництві продукції оборонного призначення, якщо замовником такої продукції є державний замовник, визначений Кабінетом Міністрів України та/або для експлуатації таким замовником, що класифікуються за такими кодами згідно з УКТ ЗЕД: 8701 30 00 00, 8703 33 (крім 8703 33 11 00), 8704 (крім товарних підкатегорій 8704 10 10 10, 8704 21 10 00, 8704 22 10 00, 8704 23 10 00, 8704 31 10 00, 8704 32 10 00 та товарної категорії 8704 10 90)»;

- у новій редакції статті 3-2 Закону України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» пропонується також не поширювати на транспортні засоби, визначені абзацом другої частини другої статті 6 Закону України «Про гуманітарну допомогу», які визнано в установленому порядку гуманітарною допомогою, вимоги щодо їх відповідності екологічним нормам, визначеним в ст. 2 Закону. Такі винятки повинні носити виключний характер з чітким визначенням на законодавчому рівні переліку транспортних засобів із зазначенням кодів УКТЗЕД.

Зважаючи на вищенаведене та з урахуванням проведеного обговорення,

Комітет вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо гуманітарної допомоги (реєстр. № 10038 від 12.02.2019 року), поданий Кабінетом Міністрів України, за результатами розгляду у першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Доповідачем на пленарному засіданні з цього питання визначити голову Комітету Третякова О.Ю.

Голова Комітету

О.ТРЕТЬЯКОВ